Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 162 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 20, 1979 No. 162. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Ню Йорк (Р. С.). — У п'ятницю, 6-го липня ц. р., тут у власних приміщеннях відбулось засідання директорів Українського Інституту Америки (УІА). На засіданні головував президент Інституту п. Теодор Джус. У нарадах взяли участь: заступник президента і голова організаційної комісії інж. Остап Балабан, секретар д-р Іван Флис, скарбник адв. Михайло Пізнак, голова мистецької комісії маєстро Петро Андрусів, голова комісії громадських зв'язків д-р Ростислав Сочинський і д-р Мирон Зарицький.

Обговорено цілий ряд біжучих організаційних, фінансових і культурно-програмових справ, як також актуальну справу нового адміністратора на місце покійного св. п. Юліяна Ревая.

Інж. О. Балабан ствердив що багато нових осіб, здебільша молодих професіоналістів, виявило бажання стати членами Інституту. Їм вислано відповідні аплікації.

Адв. М. Пізнак, голова комісії студентського фонду, із вдоволенням звітував про те, що деякі особи по закінченні своїх студій з подякою звертають позичку, які їм це недавно Інститут уділив. Як приклад він прочитав лист від д-ра Богдана Галібея, до якого був долучений чек на 1,000 дол.

Маєстро П. Андрусів згадав про недавно відбуті успішні імпрези, ініційовані або спонзоровані мистецькою комісією Інституту, а саме: виставка гафтованих картин і весільних вінків Іванни Петровської, на відкритті якої був присутній канадський консул, і виставка акварель, портретів і колажів мгр Ярослави Дарії Кіналь. Увесь дохід з продажу її образів був призначений на катедри Українських Студій в Гарварді.

У травні та червні ц. р. приміщення Інституту майже кожного дня чи вечора були виповнені різними сходинами, концертами, доповідями та виставками (ТУІА, УЛТПА, НТШ, УМІ тощо). Відбулась виставка малярів Карпатської України та кілька товариських вечорів-зустрічей, влаштованих програмової комісією Інституту.

Дня 8-го червня відбулися широкі сходини Українсь-

(Продовження на ст. 3)

Українців відзначено Орденом Канади

Вінніпеґ (КУК). — Відомі і заслужені серед української громади в Канаді п-і Катерина Кравс з Торонто і мгр Роман Осташевський з Едмонтону одержали цього року відзначення як члени Ордену Канади.

У попередніх роках відзначено як офіцерів Ордену Канади довголітнього президента Централі КУК о. д-ра В. Кушніра і довголітнього посадника Вінніпеґу Стефана Джюбу, а як членів ордену відзначено: брата Методія Козяка з Йорктону, Саскачеван, відому артистку телевізійну Джулієту Кісик-Кавацці з Ванкуверу, визначного маляра Василя Курилика з Торонто і п-і Емілію Остапчук з Ванкуверу.

Смерть і похорони бл. п. Ольги Федак-Коновалець

Рим. — У приватних листах з Риму інформують ближче про недугу, смерть і похорони вдови по сл. п. полк. Євгенові Коновальцеві, Ользі Федак-Коновалець.

Бл. п. Ольга Коновалець померла 6-го червня після довшої недуги і останньої спроби операції, з якої вона вже не видужала. Ще в лютому 1978 р. бл. п. Ольга Коновалець, що від 1937 року постійно жила в Римі, мала прикрий випадок (впала у своєму домі), у висліді чого поважно потерпіла. Частково видужала, але повинна була піддатися ще одній операції. Однак з неї вже не вилікувалася і 6-го червня у лікарні після довших терпінь померла.

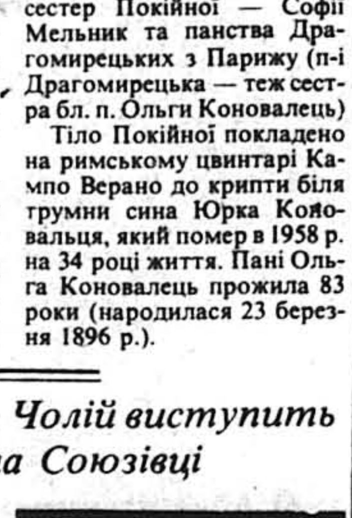
Згідно з бажанням Покійної, її похорони мали відбутися найскромніше, без проповідей і промов та більшої участи людей. Як скромно і незамітно жила, так бажала й відійти у Засвіти.

Прохала теж не подавати в пресі некрологів чи життєпису. Дня 8-го червня відправлено в лікарні Парастас над тілом Покійної, який відслужили близькі і знайомі їй священики в Римі — Отці Студити, Архимандрит Любомир Гузар, оо. Євтимій і Гліб, о. проф. Іван Хома, о. д-р Іван Дацько, та Отці Салезіяни Гринишин і Мазяр. У день самого похорону відправив у цвинтарній каплиці Заупокійну Літургію і Панахиду о. Л. Гузар у присутності сестер Покійної — Софії Мельник та панства Драгомирецьких з Парижу (п-і Драгомирецька — теж сестра бл. п. Ольги Коновалець)

Тіло Покійної покладено на римському цвинтарі Кампо Верано до крипти біля трумни сина Юрка Коновальця, який помер в 1958 р. на 34 році життя. Пані Ольга Коновалець прожила 83 роки (народилася 23 березня 1896 р.).

Сопрано Марійка Чолій виступить в суботу на Союзівці

Союзівка. — Сопрано Марійка Чолій, відома солістка з Монтреалю, виступить на цій оселі УНСоюзу в суботу увечері, 21-го липня, в рамках літніх культурно-розвагових програм для гостей і відпочивачів.

Марійка Чолій

М. Чолій відома із численних виступів в Канаді та у кількох центрах українського життя в ЗСА. Про неї похвально висловлювались критики в українських, канадських і американських газетах. Солістці акомпаньоватиме на фортепіяні Дозя Сигіда. Конферансьє вечора — Аня Дидик.

Після програми відбудеться забава під звуки оркестри Союзівки в складі: Алек Худолій і Дорко Сенчишин з вокалістами М. Шкварком і Оксаною Тромсою.

У неділю по полудні в авдиторії павільйону „Веселка" відбудеться виставка акварель Катерини Кричевської.

САЛТ ІІ ДОПОМАГАЄ МОСКВІ — ТВЕРДЯТЬ ДЕЯКІ СЕНАТОРИ

Вашінгтон. — Під час дебат в Сенаті про договір з СССР відносно обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ ІІ) виринула проблема, а саме, що договір дозволяє Совєтському Союзові розбудовувати п'ять нових міжконтинентальних ракетних систем, які Москва вже почала розбудовувати.

Договір, в його теперішній формі, дозволяє випробовування та уживання нового типу ракет, як теж поліпшення існуючих родів ракет на 5 відсотків від їхнього теперішнього стану, головно, коли йдеться про їхню вагу та розмір.

У своїх свідченнях перед Сенатською комісією закордонних зв'язків, свідки з уряду ЗСА старалися переконати сенаторів, що на основі договору кожна сторона матиме право на одну нову ракетну систему. Одначе представники Білого Дому та Пентагону признали, що модернізація охопить також ці роди ракет, які Москва випробовувала перед заключенням САЛТ-у.

Деякі сенатори, які вже раніше були негативно наставлені до САЛТ-у, тепер твердять, що уряд обдурив їх, твердячи, що обидві сторони мають право, після договору, тільки на одну нову ракетну систему. Вони твердять, що спроможність Совєтського Союзу продукувати додаткові системи може стати центральною проблемою під час переслухувань перед Комісією військових справ.

Противники САЛТ-у уважають, що тих 5 відсотків, дозволених договором на модернізацію ракетних систем, є поважним мінусом для Америки. Ця постанова в договорі, хоч і обмежує дозволені модернізації, вона, однак, у ніякому разі не задержить Совєтського Союзу від заміщення існуючих родів ракет новими системами в кількох найближчих роках. Вони теж твердять, що на основі договорі Москва може казати, що нові системи ракет є тільки модифікаціями давніших моделів.

Серед важливих свідків перед Сенатською Комісією був ряд емеритованих генералів і адміралів, які однозгідно квестіонували вартість договору, кажучи, що договір є „небезпечним" з військової точки зору та „політично нездоровим". Вони закликали до поправлення договору, щоб тим способом зменшити „небезпечні складники" совєтських стратегічних сил.

Інші військовики, хоч у меншості, твердили, що основні зміни договору можуть мати далекойдучі наслідки, бо на їхню думку, якщо Москва відкине зміни і заразом договір, то Совєтський Союз матиме „багато більше нового узброєння в своїх руках" та що „хвиля переполоху опанує ряди союзників Америки".

Об'єднані Шефи Штабів ЗСА радять відкласти відтягнення військ з Південної Кореї

Вашінгтон. — Генерал Дейвид Джовнс, голова Об'єднаних Шефів Штабів ЗСА, зізнаючи перед Комісією військових справ Палати Репрезентантів у вівторок, 17-го липня, заявив, що чільні військові командувачі радили президентові Джімі Картерові ще на початку квітня цього року відкласти відтягнення американських піхотних військ з Південної Кореї до 1981 року.

Цю пораду дали американські генерали президентові Картерові після розглянення інформацій після відкри про мілітарну потужність Північної Кореї, яка „все ще кидає загрозливу військову і політичну тінь на перспективи миру на цьому поділеному півострові".

Генерал Джовнс заявив в імені членів штабу, що 1981 рік буде добрим для перевірки майбутнього становища ЗСА щодо ситуації на Корейському півострові.

Зарядження президента Картера щодо температури увійшло в життя

Ню Йорк. — Зарядження президента Джімі Картера, що термостати у публічних і комерційних будівлях не сміють бути наставлені нижче, як 78 ступнів на скалі Фаренгайта, увійшло в життя у понеділок, 16-го липня ц. р., викликуючи деякі незгодування серед власників великих крамниць харчів і одягу.

Зарядження президента Картера було зроблене з метою щадити пальне під час гарячих літніх місяців. Воно не означає, що термостати у згаданих будівлях мусять бути постійно вдержувані на висоті 78 ступнів на скалі Фаренгайта. Коли температура в будівлі піднесеться, її власник може знизити термостат охолоджувальної системи, щоб привернути 78-ступневу температуру.

Зарядженням президента Картера затурбовані зокрема власники крамниць одягу, бо якраз 16-го липня вони почали продаж одягу на осінній сезон. Вони побоюються, що відносно тепла температура в крамницях відстрашуватиме покупців того одягу. Власники великих крамниць харчів також побоюються, що при високій температурі деякі харчі можуть псуватись і це відстрашуватиме покупців. Зарядження президента Картера відносяться до більш 5 мільйонів будівель.

У В'ЄТНАМІ ЗАСУДИЛИ ЧЛЕНІВ АНТИРЕЖИМНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Бангкок Тайлянд. — У вівторок, 17-го липня, офіційне в'єтнамське радіо подало до відома, що влада засудила на кару смерти двох членів антирежимної організації, а 17 інших осіб покарано ув'язненням від 2-ох до 20 років.

Це вперше комуністичний режим В'єтнаму признався публічно, що в цій країні, зокрема у південній частині, існує антикомуністичний рух спротиву.

На кару смерти засуджено лідера згаданої організації, Во Ван Мі, колишнього капітана в армії Південного В'єтнаму, і Конга Трунг Льо, етнічного китай-

ПРОГУЛЯНКА СЕНЬЙОРІВ „САМОПОМОЧІ"

Н. Й. — Прогулянка Секції Сеньйорів Товариства „Самопоміч" у Ню Йорку відбудеться цього року в середу, 25-го липня, до стейтового парку Bear Mountain, N. Y. Збірка учасників того ж дня біля домівки „Самопомочі" при 98 Друга евеню в Ню Йорку о годині 8:30 ранку. Автобус від'їде о годині 9-ій ранку, дуже точно.

Зголошення до участи у цій прогулянці прийматиме „Самопоміч" у домівці при 98 Друга евеню в годинах від 10-ої ранку до 3-ої по полудні кожного дня за вийнятком неділі та понеділка. Число місць учасників обмежене.

МАСОВІ МАНІФЕСТАЦІЇ В ІРАНІ ПІДДЕРЖУЮТЬ ХОМЕЙНІ

Тегран. — Понад пів мільйона осіб, переважно робітники і студіююча молодь, взяли участь у великій маніфестації, яка відбулася у вівторок, 17-го липня, у південній частині цього столичного міста Ірану, з метою дати доказ солідарності іранського суспільства з його теперішнім проводом. Подібні маніфестації відбулись в кількох інших містах Ірану на заклик Аятоллі Хомейні, який не приховує свого затурбовання внутрішньою ситуацією в Ірані.

У Теграні учасники маніфестації заповнили всі вулиці і залуки біля будівлі нижчої палати парляменту, скандуючи різні гасла піддержки Хомейні та єдности „ісламської революції". Шість джетових літаків типу „Ф-4" пролітали низько над дахами будівель під радісні вигуки учасників маніфестації.

Як твердять західні кореспонденти, помітною була відсутність військовиків і населення середньої кляси, які не приховують їхнього невдоволення із теперішньої ситуації в Ірані.

Кореспонденти підкреслюють, що ці останні маніфестації не дорівнюють ані численністю, ані інтенсивністю тим, які відбулись в лютому цього року під час і негайно після приїзду Хомейні з Франції. Вони не приховують затурбовання урядових кіл активністю терористів, економічною нестабільністю, вимогами курдів і заворушеннями арабів в провінції Хузестан, де знаходяться найбільші в Ірані джерела нафти.

Дипломатичні спостерігачі зауважують зміну в настанові Хомейні, який в обличчі наявного хаосу і анархії вдається до полеміки, критики, а то й погроз в сторону ним назначеного уряду. Тому й „маніфестації солідарности", — твердять ці спостерігачі, — не можуть приховати загального затурбовання, а то й незадоволення з наслідків „ісламської революції".

ПАПА СХВАЛЮЄ ЗУСИЛЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛЯКІВ І ЖИДІВ У СПРАВІ СПІВПРАЦІ

Ватикан. — Згідно з повідомленням Служби Релігійних Новин, Папа Іван Павло ІІ гаряче схвалив працю нового комітету для більшого вирозуміння між американськими поляками і американськими жидами.

Чотирнадцять членів Американсько-Жидівського та Польсько-Американського Католицького Комітету були на приватній авдієнції у Святішого Отця. Комітет складається з представників Північноамериканського Студійного Центру для Польських Справ, Польського Американського Конгресу та Американської Ради Польських Культурних Клюбів та членів жидівської Ліги Проти Знеславлення з Ню Йорку.

Згідно з заявою Теодора Фрідмана з Бнай Бріт, Папа мав виявити своє особливе зацікавлення та піддержку для праці нової групи. Він сказав, що Комітет також одержав схвалення Папи Івана Павла свого першого почину — встановлення міжнародної літературної нагороди в честь Януша Корчака, польсько-жидівського гуманітариста, який загинув в нацистському концентраку в Треблінці.

Я. Корчак, який цього року мав би 100 років, був письменником та основником першого жидівського сиротинця у Варшаві. Він також був лікарем, радіовим диктором, вживаючи літературний псевдонім „Януш Корчак", замість правдивого ім'я — Генрик Гольдшміт. У 1942 році, поммимо того, що його приятелі хотіли його схоронити, він чекав у своєму помешканні на агентів Гестапа, знаючи, що вони прийдуть його арештувати.

У його промові до членів Комітету, Папа Іван Павло ІІ хвалив Я. Корчака, називаючи його „ідеальним символом моральності і релігії, і тому Ви маєте мій подив, мою відданість і моє благословення".

Члени Комітету пояснили, що хоч зустрічі між поляками й жидами відбувалися вже раніше, то вибір польського Папи приспішив створення нового комітету.

П. Фрідман після авдієнції заявив, що в „минулому відносини між поляками і жидами не були все щасливими" і тому сподіваються, що „відзначення людини, яка була глибоко польською і глибоко жидівською людиною... поможе відкрити шляхи комунікації між цими двома важними групами".

Тимчасовий президент Уркуйо Маліянос зрезигнував, хунта перебирає владу в Нікарагуї

Манагуа, Нікарагуа. — Хоча у вівторок, 17-го липня, Франсіско Уркуйо Маліянос, тимчасовий президент цієї центральноамериканської країни, який перебрав владу після резигнації президента Анастасія Сомози, не додержав своєї обіцянки, яку дав речникам повстанців, та представникам ЗСА та ряду латиноамериканських держав, бо замість робити заходи в справі передачі влади 5-членній повстанській хунті, повідомив, що залишиться на пості президента принайменше до травня 1981-го року, то день пізніше, тобто в середу, 18-го липня, сам Уркуйо Маліянос залишив Нікарагуу, а члени Крайової Ґвардії або піддалися повстанцям-сандіністам, деякі теж втекли з країни, а інші відділи ще ставили збройний спротив повстанцям.

У середу і четвер повстанці займали важливіші позиції в Манагуї та інших містах країни, приготовляючи країну до перебрання влади хунтою. Хунта, як відомо, вже призначила деяких міністрів до тимчасового 30-членного кабінету, але не всі з них вже прибули до Нікарагуї.

Політичні аналітики покищо не знають, чи хунта додержиться своїх обіцянок створити в Нікарагуї „демократичний та невтральний уряд", бо існують підозріння, що хунта може встановити диктатуру лівих кіл, тобто дуже обмежити повновласті кабінету, а може навіть зовсім його розв'язати.

АКАДЕМІЧНА АФІЛІЯЦІЯ КОЛЕГІЇ СВ. АНДРЕЯ З МАНІТОБСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ

Вінніпеґ (КУК). — Дня 4-го липня ц. р. Сенат Манітобського університету прийняв рішення відносно повної Академічної Афіліяції Колегії св. Андрея з Манітобським університетом, що дасть можливість цій Колегії розвинути в майбутньому повну академічну діяльність.

НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ПОТРЯСЕНЕ ВБИВСТВОМ ІВАСЮКА; СТРІЛЬЦЕВУ І СІЧКОВІ ПОГРОЖУЮТЬ АРЕШТОМ; ОЛЕСЬ БЕРДНИК ПРОДОВЖУЄ ГОЛОДІВКУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України надійшли докладніші вістки про вбивство Володимира Івасюка, молодого українського мистця зі Львова, похорон якого відбувся 23-го травня ц.р. Його тіло знайшли в лісі, повішене, з виколеними очима, поломаними пальцями, з глибокими ранами на грудях, у які були встромлені гілки калини.

Цей брутальний злочин викликав глибоке обурення населення. Похорон Івасюка перетворився у велику маніфестацію протесту, в якій взяло участь понад 10 тисяч людей. Цього ж самого дня студенти Львівського університету не пішли на виклади. У похороні взяли участь поодинокі мистці і мистецькі ансамблі. У зв'язку з тим кружляли вістки, що Тріо Мареничів (Валерій і його дві сестри) мали аварію і були поранені, коли на їхнє авто „наїхало" вантажне авто. Ці чутки не є потверджені, але відомо, що совєтські власті обмежили і внесли зміни в програму цих співаків. Вони теж голосно заговорили про те, що, мовляв, „націоналісти використовують смерть Івасюка для своїх цілей". Демонстрації на могилі Івасюка продовжувалися ще три тижні після похорону. Смерть Івасюка сколихнула цілою Західньою Україною. Його могилу відвідує багато людей зі західних областей, а також з Києва й інших міст України. Між населенням почали поширюватися вірші, присвячені цій трагічній події. Кажуть, що їх авторами є студенти і навіть учні середніх шкіл. Ці вірші читають публічно, розліплюють на стінах і деревах. Основне мотто цих писань і протестів є: „Всіх нас не перевішаєте, всіх нас не переб'єте! За свої вчинки ще заплатите!"

Демонстрації набрали доволі широких розмірів. Водночас КГБ намагається очорнити ім'я Івасюка. Поширюють про нього вістки, що він був алкоголік, шизофренік і т.п., та що він покінчив зі собою.

При кінці травня органи КГБ викликали Василя Стрільцева і Петра Січка і дали їм попередження за приналежність до Української Гельсінкської Групи та їхню діяльність і зокрема за виготовлення „фотографій націоналістичних ватажків", таких, як: Микола Руденко, Левко Лук'яненко, Зенон Красівський та інших теперішніх і колишніх політв'язнів.

Потверджується вістка, що Олесь Бердник, від дня свого арешту й досі веде голодівку.

Як відомо, Олесь Бердник є членом Української Гельсінкської Групи. Його схопили на вулиці 6-го березня ц.р., обвинувативши в антисовєтській діяльності.

Південна Корея звільнила 86 дисидентів на заклик президента Картера

Сеул, Південна Корея. — Уряд Південної Кореї, відгукуючись на заклик президента Джімі Картера, звільнив 86 дисидентів, у більшості студентів університетів, та пообіцяв звільнити інших, якщо вони приречуть, що не будуть проводити антиурядових акцій

Крім дисидентів, уряд Південної Кореї звільнив ще 165 засуджених злочинців, заявляючи, що робить це з уваги на відзначення 31-их роковин прийняття конституції, які припадали на вівторок, 17-го липня.

Президент Картер був звернувся із закликом до уряду Південної Кореї під час відвідин цієї країни на початку липня ц. р. Число звільнених дисидентів — найбільше за минулих чотири роки, тобто від травня 1975 року, коли уряд заборонив будь-яку дисидентську активність.

СССР візьме участь в нарадах у справі втікачів

Монровія, Ліберія. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй д-р Курт Вальдгайм, який закінчує відвідини у цій країні, подав до відома, що Совєтський Союз погодився взяти участь у спеціяльній конференції у справі втікачів з Південно-східньої Азії.

У конференції, яка має відбутись в Женеві, Швайцарія, від п'ятниці до неділі, 20-22-го липня, візьмуть участь представники 73-ох країн. Китайська Народна Республіка і В'єтнам вже раніше зголосили свою участь у нарадах.

Д-р К. Вальдгайм заявив, що він первісно не висилав запрошення совєтському урядові з уваги на заяви Москви, що СССР не зацікавлений у питанні втікачів з Індокитаю. Але під час його перебування в Ліберії совєтська амбасада в Анголі сконтактувалась з ним, повідомлюючи про зацікавлення уряду СССР запланованою конференцією. Д-р Вальдгайм негайно вислав формальне запрошення до Москви і одержав позитивну відповідь.

Москва піддержує Етіопію проти повстанців

Накфа, Північна Еритрея. — Агентство Ройтерса повідомляє, що піддержувані Совєтським Союзом 50 тисяч етіопських вояків почали велику офензиву проти еритрейських повстанців, які хочуть відділити Еритрею в самостійну державу.

Етіопські частини, піддержувані важкою артилерією совєтського виробу та 23-ма совєтськими літаками типу МІГ, атакують на трьох фронтах, а головно проти міста Накфа, яке є в руках повстанців. Головне командування повстанців, Еритрейський Народний Визвольний Фронт, один з двох найголовніших повстанських груп, заявило, що повстанці відбили етіопські частини, захоплюючи їхні бункери та кілька танків.

Еритрея має 600 миль морського побережжа над Червоним морем і тому має стратегічно важливе значення для вдержання політичної рівноваги в „Розі" Африки. Минулого року етіопський уряд повів великі мілітарні акції та зумів усунути повстанців з більших міст. Одначе, повстанці далі держать під своєю контролею дуже великі простори і твердять, що вони пероорганізували свої сили і зробили їх більш боєздатними.

Війна між Етіопією та еритрейськими повстанцями триває вже вісімнадцять років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці - $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Непевне майбутнє Нікарагуи

Американська політика відносно Нікарагуи, по упадку диктаторського режиму генерала Анастасія Сомози, входить у непевний період, який може мати небезпечні наслідки для самої Нікарагуи, політики президента Джіммі Картера, не говорячи вже про безпеку країн Центральної Америки.

Першою несподіванкою для ЗСА була заява нового тимчасового президента Нікарагуи, Франсіска Уркуйо Маліаноса, що він надалі задумує остатися на пості президента країни аж до кінця каденції ген. Сомози, тобто до травня 1981 року. Коли навіть день пізніше Уркуйо теж зрезиґнував, тоді наступним питанням — тривалість тимчасового уряду. Уряд, хоча нібито опирається на широкій базі різних політичних груп, все ж таки був вибраний лівими повстанцями — сандіністами і в ньому один з провідників сандіністів є міністром внутрішніх справ, себто контролюватиме теж поліцією. Немає сумнівів, що як тільки сандіністи поростуть у силу, вони без вагання розженуть тимчасовий уряд і захоплять повну владу у свої руки.

Між повстанцями є три більші „ідеологічні" угруповання: помірковані немарксистські повстанці, марксисти (т. зв. Постійна Народна Війна) та „Пролетаріят", який також є марксистським по ідеології, але Маоістського забарвлення.

Марксистські сандіністи, як можна сподіватися, одержують велику допомогу в зброї та грошах від Куби, СССР та сателітних країн. Мала, але ефективна комуністична „бриґада", в якій - багато „добровільців" із Східньої Німеччини та Панами, брала участь у збройних акціях Крайової Ґвардії генерала Сомози.

Тому Америка та такі країни Південної Америки, як демократична Венесуеля та її партнери в Андійському Спільному Ринку — Болівія, Колюмбія, Еквадор і Перу — поділяють політичні цілі Вашінґтону — не допустити до постання „другої Куби" в Центральній Америці.

Зусилля Вашінґтону в справі уступлення ген. Сомози почалися ще у вересні минулого року і тому перехід влади відбувся при участі американських амбасадорів, як теж міністрів закордонних справ Венесуелі. Болівії, Колюмбії,
міністрів закордонних справ Венесуелі. Болівії, Колюмбії,
Еквадору і Перу, які перебувають в Манаґуї,столиці Нікараґуи, з надією, що тимчасовий уряд у своїх діях буде керуватися поміркованістю.

Але ніхто не знає, що може статися, як це ми бачили на початку цього року в Ірані. Америка також дораджувала іранському Шахові передати владу тимчасовомо урядові, не знаючи задовільно ні сили, ані головних напрямних іранської опозиції, що привело до упадку не тільки Шаха та тимчасового уряду в Теґрані, але довело до поразки американської політики в Ірані та втрати економічної та військової бази в цій важливій частині світу.

Тим часом тисячі домів в Нікараґуї були знищені, залишаючи велику кількість мешканців без даху над головою та без харчів і одягу. Коста Ріка, Ель Сальвадор та Ґватемаля літаками доставляють харчі та ліки, що робить теж Міжнародний Червоний Хрест. Крім того, понад 15,000 втікачів з Нікараґуи перебуває в таборах в Коста Ріці та Гондурасі, які напевно будуть змушені повернутися до рідного краю.

Американські урядові чинники у Вашінґтоні вірять, що в Нікарагуї існує можливість встановити демократичну систему, як теж вірять у вклад Нікараґуи у стабільність в Центральній Америці, помимо сильного впливу сандіністів, які характеризують новий уряд як „соціялістичний і невтральний".

Але надії Вашінґтону можуть не сповнитися, якщо комуністичні „приятелі" нового уряду захочуть створити „другу Кубу" на Караїбському морі, а Америка яа інші держави Центральної та Північної Америки будуть поводитись як „невтральні глядачі".

Микола Бараболяк

САЛТ II: ЗА ЧИ ПРОТИ?

(2)

Наші експерти нарікають на те, що ці „Бекфаєр", згідно з умовинами САЛТ II є поза квотою 2,250 „підвіззя"-vehicles —, які можуть донести ракети на терен противника. Брежнєв „розписався" і забожився, що совєти не продукуватимуть тих „бекфаєрів" більше як 30 річно. Все ж совєтська ракетна летунська сила ростиме. Ми обмежили себе у САЛТ II теж щодо „cruise missiles" — крилатих ракет; пізніше вияснимо, чому це для західньої сторони особливо неприємне. Неприємне воно насправді, але може не так із уваги на безпеки американського континенту, як радше з уваги на поширення совєтських впливів в Европі, про що нижче.

II. Конкретні ситуації

Щоб краще з'ясувати собі проблеми, пов'язані зі САЛТ II, уявім собі такі сценарії.

1. Совєтський Союз, „запаморочений успіхами" у сфері зброєнь дійшов до розрахунку, що СССР хвилево сильніший і рішився на „перший удар". Тим ударом совєти знищили 80 відсотків „Мінітменів". Знищили, або і ні. Коли б протягом тих небагатьох хвилин, в час яких американський провід упевнився про дійсність атаки, наші ракети зачали свій лет до совєтських прицілів, то мабуть нікотра сторона не завдала б другій нищівної шкоди. Ракети попали б на порожні „криниці" (silos), де були ракети тому кілька хвилин. Є підстава думати, що велике число американських ракет наставлене на совєтські індустріяльні осередки. На випадок совєтського „першого удару" ці міста і осередки були б знищені.

На що могли б совєти рахувати, коли б відважились заатакувати перші? Що заскочать нас. Що в паніці наш провід втратить голову, не зареаґує своєчасно, і американський Президент скаже: обсипемо ракетами їхні міста; але вони мають ще досить своїх ракет, щоб знищити теж наші; згине до 50 відсотків населення; не буде повітря, щоб дихати; все буде затруєне радіяцією. Нема рятунку!

Але яка врешті була б користь Совєтському Союзові з „перемоги" в таких умовинах? Ненависть до ворога тих, які пережили б, була б така жахлива, що немає мови, щоб совєти могли б і думати про насадження тут їхньої влади. А в додатку є ще один фактор, який виключає дійсність такого сценарія: це Китай. Нуклеарний потенціял Китаю невеличкий. Але Китай досить сильний, а його мілітарні спроможності ростуть із кожним днем, щоб ножем у спину зранити смертельно Совєтський Союз. Висновок: якщо б навіть СССР мав деяку перевагу над ЗСА — то якщо йдеться про можливість нуклеарної атаки на наш континент, то це було б правдоподібним тільки тоді, коли б Кремлем заволоділи зумасшедші. З цілою об'єктивністю треба сказати, що дотепер вони виявили себе обережними калькуляторами; дуже обережними, бо знають, що сидять на бочках з сухим порохом. Тому немає серйозної підстави побоюватись небезпеки безпосередньої нуклеарної атаки на Америку навіть, якщо б совєти мали двічі сильніші ракети, чим їхні гігантичні „SS 18" та мали їх в більшій кількості, чим Захід. Тому й не можна собі уявити нуклеарної атаки совєтів на американський континент.

2. Більше може затривожувати другий можливий сценарій розвитку подій: совєти заатакують Західню Европу, конкретно Німеччину. Тут питання оборони і контратаки дещо складніше.

Совєти можуть заатакувати Західню Европу своїми переважаючими конвенційними силами: танками, літаками, артилерією й іншими конвенційними силами, не анґажуючи стратеґічної (нуклеарної) зброї. Відомо, що сили НАТО тут не встоялись би навалі зі Сходу. Від кінця сорокових років оборона Европи базувалась на попередженні Совєтського Союзу Америкою, що американський уряд уважатиме атаку на Німеччину нападом на ЗСА, і відповість нуклеарними ракетами, стаціонованими в ЗСА. Очевидно, крім далекосяжних ракет з Дакоти і Монтени полетіли б у тому випадку на схід теж ракети середнього засягу (MRBM), станціовані в Европі. Як ми згадали, де Ґоль уважав це зобов'язання ЗСА несерйозним. Він не вірив, що ЗСА зарискували б нуклеарною війною, якщо б СССР хотів „об'єднати" Німеччину. Тому де Ґоль взявся зразу організувати власний нуклеарний потенціял із думкою, що Европа не може бути на ласці ЗСА і мусить мати змогу сама оборонятись перед Сходом. Нуклеарний потенціял Франції і Великої Британії — мізерний. Усе ж таки була і існує незалежна від політичної настанови Вашінґтону европейська нуклеарна сила. Проти тих французьких і британських нуклеарних стрілен СССР протиставив був свої середнього засягу „SS4" і „SS5". Ці совєтські ракети дуже неточні, слабі і ледве чи зуміли б вони були унешкідливити французькі ракети, коли б прийшло до конфронтації. Та меншбільш рівновага нуклеарно-

(Закінчення на стор. 4)

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА М. ЛІВИЦЬКОГО НА 8-ІЙ СЕСІЇ УНРАДИ

(У скороченні)

[2]

Проте, все ж таки, це свідчить про фактичний відхід українства в діяспорі від активної участи в українській визвольній політиці. Це свідчить про те, що українці у вільному світі готовляться залишатися тут — без того, що на батьківщині відновиться вільна і незалежна українська держава.

Велику ролю може відіграти українська діяспора в момент актуалізації української національно-державної справи. Звичайно, далеко не всі українці поїдуть тоді в Україну, щоб прилучитися там до творення і закріплювання української держави. Але є ще багато завдань, які припадуть українству в діяспорі: хоч би вплив на уряди і суспільство країн поселення, щоб вони у той вирішальний момент, підтримали нашу відновлену державу. А для цього, для того, щоб бажання і воля допомогти українському народові в його боротьбі за визволення не вгасали, потрібні люди і установи, які нагадають українству в діяспорі, що треба бути постійно чуйними і постійно готовими — не тільки щодо розбудови свого життя в діяспорі, але й щодо невгаваючої боротьби українців на батьківщині

Я знаю, що це завдання виконують різні українські партії й політичні організації, також наші громадські централі в різних країнах і СКВУ. Але це завдання припадає також на Державний Центр УНРеспубліки, як на символ нашої державности, як на наявний доказ того, що ми не скапітулювали і далі продовжуємо боротьбу.

Наша опозиція справді перебирає міру в своїй полеміці проти нас. От хоч би висміювання „президентсько-міністерських" титулів, на яких нам ніби залежить.

Підсумовуючи, українська діяспора вже відограє велику ролю, а може відіграти ще більшу — головно тоді, як, повторюю, настануть нарешті вирішальні події. Але настання тих вирішальних подій лише в дуже невеликій мірі залежить від нашої діяспори. Воно залежить від подій у СССР і в світі...

Щодо чужинецького, західнього світу, то мусимо ствердити — знову ж таки не замовчуючи реальної дійсности — що світ наставлений на т. зв. відпруження з СССР. Війни на Заході не хотять — і це зрозуміло. Але ж небезпека з боку агресивного совєтсько-російського імперіялізму зовсім реально існує. Та з боку Заходу ми не спостерігаємо якихось ефективних заходів, щоб протиставитися цій небезпеці. Багато людей на Заході хіба вже усвідомили собі наявність цієї небезпеки. Але виглядає так, ніби державні мужі західнього світу чекають на якісь зміни в бік „лібералізації" режиму в СССР. Немовбито ми є свідками своєрідних перегонів: хто впаде перший — СССР чи Захід? Та ці „перегони" є з багатьох причин дуже небезпечними для Заходу.

Проте, я вважаю, що і на цьому відтинку зміна в наставленні Заходу може прийти теж дослівно за одну ніч. До цього можуть спричинитися якісь занадто драстичні аґресивні дії Москви, яка ніколи не відмовиться від експансії на зовні. Правда, коли Китай — у відповідь на підтримувану Москвою аґресію В'єтнаму проти Камбоджі — виступив проти В'єтнаму, то він, Китай, не дістав навіть моральної підтримки від Заходу, на яку, підтримку, він, на мій погляд, таки заслужив. Та в майбутньому напевно траплятимуться ще яскравіші випадки посередньої чи безпосередньої аґресії Москви. І тоді, може, на Заході — задля власної оборони — прийде до справжнього антисовєтського наставлення. Але цього антисовєтського наставлення — якщо до нього прийде — для нас не вистачає. Мусить заіснувати наставлення не тільки проти совєтського і комуністичного режиму, але також проти російської імперії, наставлення за національні незалежні держави нині поневолених Москвою народів, що єдино може врятувати світ від небезпеки російсько-совєтського імперіялізму. Але проти того, щоб до такого наставлення прийшло, вже тепер працюють різні російські імперіялістичні сили, включно з деякими т. зв. російськими дисидентами. Ці сили хотять за всяку ціну затримати єдність російської імперії і на випадок упадку совєтсько-комуністичного режиму. І от над цим, щоб на Заході запанувало в нашому розумінні єдено правильне наставлення до цілого комплексу Сходу, — над цим мусимо ще далі вперто працювати.

Перехожу тепер до найважливішої з нашого внутрішнього зору справи, до становища в Державному Центрі УНРеспубліки. Знову таки, не заплющуймо очі на те, що наша внутрішня криза завдала нам великої шкоди. Особливо в тих випадках, коли опозиція переходила межі, які мусіла б мати кожна парляментарна опозиція. Наприклад, затримування вже зібраних на ДЦентр фондів, ліквідація Фундації С. Петлюри (вже, правда, відновленої), бойкот виборів від Громадського Сектору і неперебірлива кампанія тощо. Але я не хочу говорити про причини цієї кризи. Хочу тільки навести слова відомого нашого діяча, д-ра В. Федорончука, з одного з його листів до члена опозиції. Цитую:

„Розв'язання УНРади стало було неминучим, як з причин юридичних (безперечне порушення ухвалою Президії УНРади з 4 лютого 1978 року Тимчасового Закону), так і політичних. Юридичні мотиви — це... незрозуміле знехтування Президією УНРади букви й духу Тимчасового Закону. Тамчасовий Закон є конституцією ДЦ УНР і її треба дотримувати. В противному разі впровадимо беззаконня і хаос в органи ДЦ УНР. Лише Сесія, а не Президія УНРади, мала право впровадити до УНРади ті партії, про які ішлося при ухвалі з 4 лютого.

(Продовження буде)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Роман Рахманний. ВОГНІ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ. Розмови з молодими. Видання Пластової Станиці в Монтреалі, 1978. Обкладинка Мирона Левицького. Торонто, ст. 184.

Не пишено про автора цієї цікавої книжки, бо читач прочитає собі про нього те, що написане в передмові, а список його друкованих праць знайде на сторінках 182-183.

Ця книжка призначена для „молодих людей без огляду на їхню організаційно-групову приналежність" а також для всіх тих, „що працюють і співпрацюють з молоддю". Видавець разом із автором вірить, що молодь зорганізовано в Пласті, СУМ-і, ОДУМ-і — це „вогні самостійної України..., вогні, що своїм жаром розпалять велику всеукраїнську ватру гідности, боротьби і, врешті, перемоги української правди".

Автор підкреслює, що читач не сміє бентежиться тим, що це „розмови з молодими", бо їх можуть читати всі ті, які „визнають молодняцьку девізу Івана Франка: „Лиш боротись значить жить!"

Провідні думки цієї книжки висловлював автор при різних нагодах, тут „зібрав він їх в одну цілість, подаючи їх у формі трьох бесід при ватрах трьох молодечих організацій: Пласту, СУМ-у і ОДУМ-у".

У цих бесідах Р. Рахманний пише про різні проблеми нашого життя поза Україною. Ось деякі теми: „Самостійницька ватра 22-го січня 1918 р.", „Бій під Крутами", „День української гідности", „Битва над українською Марною", яку українці у вільному світі мусять виграти, це значить, що вони мусять неодмінно дати бій ворогові за свій незмінний ідеал: за відновлення української суверенної народовладної держави".

Колись Шевченко писав, що „нема на світі України, немає другого Дніпра", тепер докорінно змінилася ситуація, бо у вільних країнах світу живуть українські люди, і автор кінчає свою книжку такими словами:

„Так, є на світі Україна, бо вже існує всесвітня українська нація, що вже не вміщується в кордонах обмеженої „радянської республіки"... Вільні молодняцькі організації ні що інше, як незгасаючі вогні тієї універсальної України".

Ми прочитали цю працю Романа Рахманного і тішимося, що вона розійшлася напротязі року, бо вже увесь тисячний наклад вичерпаний, що у нас тепер рідко буває.

Автор промовляє до всієї активної української молоді, зорганізованої в трьох організаціях. Це добре, бо одна молодеча організація була в гітлерівській Німеччині, тепер ще є в Брежнєва комсомол та в тих країнах, що мусять слухати Москви. Увесь вільний світ чекає на те, щоб Брежнєва стрінула доля Гітлера....

Не кличемо: Купуйте цю книжку! Тільки міркуємо, чи видавці не могли б подумати про її друге видання...

Павло Д. Сліпченко. СОНЦЕСЛАВА. Збірка Видавництво „Весна", Морісвіл -Трентон. 1977, ст. 260.

Ця книжка цікава тим, що її автор є одночасно і видавцем і складачем і він склав її на „верітайперові", як сам до цього признається, і тому книжку може продавати по 4.50 доляра вже в твердій оправі. Ми згадуємо про це видання ще й тому, що в ньому надруковане найдовше оповідання під заголовком „Сонцеслава" (ст. 5-102), в якій оповідається про українського Тарзана, бо медведиця вхопила була в лісі над озером дитинку, яку кормила п'ять років, аж поки люди не спостерегли тієї дитини, яку медведиця приносила до озера купатися. Так оповідає автор...

Мати й батько цієї дитини-„тарзана", що не вміла говорити, переживали цікаві й трагічні пригоди, аж поки вияснилася вся правда (матір заслали на Сибір, бо підозрівали, що вона вбила дитину). Батько покликали до війська (це було в Росії!).

У цій книжці надруковані ще й три казки, в які автор вплітає й свої вірші.

Книжка прикрашена ілюстраціями, взятими з різних видань, а вірші автора, вплетені в тексти, мають коломийковий розмір:

Як гуляв вітер по Вкраїні
з Росії та з Польщі,
як повіяв ще німецький —
затріщали кості.

Іванна Зельська

З ПОДОРОЖНЬОГО НОТАТНИКА ПО ДАЛЕКОМУ СХОДІ

(4)

Випускникам шкіл зі знанням кількох мов легше дістати працю у своїй країні, або еміґрувати у пошуках кращого життя до Австралії, Канади чи Америки.

ЯПОНІЯ для більшості з нас це казкова країна і „щось" знаємо про неї, бо японці доволі аґресивні й свою країну реклямують, своїми особливими городами, народним жіночим убранням або різноякісним та дешевим товаром за кордоном.

Тепер побачимо ту країну зблизька...

Токіо — столиця країни й це справді велике місто з 8,570.000 населенням, що є друге по величині місто світу. В середмістю будинки імпозантні, багатоповерхові, бо людей багато, а місця мало, тому використаний простір вертикально. Тут і банки й уряди піхотинців є не лише вигідні, широкопозначені переходи на перехрестях вулиць, але також понад їзднею є залізні мости для пішоходів.

Авт на вулицях багато й усі доброго вигляду; вони малі, японської продукції. Пошкоджених не зустрічається. На вулицях багато молодих чоловіків, добре убраних, а їхні убрання в кольорах — сірих і синіх у темних відтінках. Жіноцтво вбране вибагливо і кольорово зі смаком та різними прикрасами. Всі жінки привітні, всміхнені, зодягаються у модні мешти з високими закаблуками. По зовнішньому вигляді мешканців впевняєтесь, що ви в країні добробуту. Англійською мовою можна порозумітись із молодшими людьми, а як не розуміють із-за інакшої вимови, то треба їм написати. Написи на вулицях переважно по-японському, а для колового руху — англійською та японською мовами.

Приватні мешкання це одна кімната розміром 4, 6 або 10 квадратових метрів, що вдень служить за вітальню чи гостинну кімнату, а в ночі її мешканці сплять на підлозі на простелених матах. Молодші в своїх домах радо сплять на ліжках і є більш поступові. Імператора й королеву більш респектують старші, а молодшим відповідніші конституційні права. Японія є монархією.

У квітні починається навчальний шкільний рік. В клясах є по 40 учнів. Початкове навчання триває 6 років, опісля є три роки середньо-нижчого і три роки середньо-вищого навчання. Навчання є безплатне. Здібніші можуть учитися в університеті або 4 роки в коледжі й за навчання треба платити, але коло 70 відсотків учнів середніх шкіл вчиться дальше, бо тоді легше дістати працю.

Усі учні мають один місяць вакацій у липні-серпні. Крім того в грудні-січні є два тижні, та в березні-квітні два тижні вільних від навчання. У жовтні учні всіх шкіл відбувають прогулянки з провінції до міста й навпаки. Учні мають уніформу, тому кожна група дещо інакше вбрана. В середніх школах, крім японської, учні вивчають англійську мову. Мова японська є важка до вивчення, бо має коло 1,800 літер і 4 різні альфабети. Учням у школах додатково допомагають, щоб вони не перепадали. Між учнями, яким тяжко засвоїти японське письмо, бувають часті самогубства.

Дівчата одружуються переважно в 20 років життя, а чоловіки 25-27 років. Традиційні шлюби дуже коштовні, тому бувають і тихі без весільних церемоній. Все ж таки більшість японок одягає до шлюбу японське кімоно.

Зовсім немає проблем з наркотиками, а курців є один на три. „Сакі" це їх національний напиток з рижу, що його п'ють гарячим і він спричинює веселий настрій, а також має лікувальні властивості.

Японія займає простір 377,500 квадратових кілометрів, але з того 4/5 простору це гори, що ланцюгом тягнуться по її п'ятьох островах і мало придатні для замешкання. Японія, що є на п'ятьох островах, має між ними наладнану постійну комунікацію водою. Розміром трохи менше за Швецію, або така як Каліфорнія.

Людність Японії живе у великих містах; у 10-ох містах цієї країни є більше як один мільйон населення. Усіх японців, які живуть у Японії є 110 мільйонів. Країна індустріялізована, вона своїми дешевими товарами закидає закордонні ринки збуту. Внутрі країни — дорожнеча. Подаю кілька прикладів: додаткова тура поза Токіо — 73 американські доляри, в ресторані одно горнятко кави 2 доляри, обід з м'ясом 50 долярів, один ґальон пального до авта 2 доляри, вишивана блюзка на борунчуку 28,000 єн, приблизно 180 ам. долярів. Єна це грошова одиниця, у вимінній вартості за 1 американський доляр є 230 єн, приблизно,бо вимінний курс міняється.

Пригадується, що колись Польща імпортувала цукор за кордон по 17 центів за 1 кілограм, а той самий цукор у краю коштував 1 золотого (100 центів на 1 золотого). Це намагання збільшити продукцію.

У більших скупченнях є дуже добре розвинена комунікація підземками. Їх є кілька в різних напрямках, що вможливлює скоро і дешево дістатися до бажаного місця.

Японці є визнавцями трьох релігій. Шінто і буддизм, які співпрацюють і доповнюють себе. Більш поширений є буддизм. Їх священики жонаті. Християн є малий відсоток — коло 2.7 відсотка, які малими групами розкидані по всій території.

Туристика в Японії добре розвинена. Туристи бажані, але відношення до них повстримане, а то навіть вираховано-холодне.

У кого є можливості — здоров'я і гроші, було б корисно побачити, як живуть інші люди і як вони плекають свою мову й культуру. Може тоді й ми будемо більше шанувати все, що українське.

Недавно підписаний японсько-китайський договір корисний для обох партнерів, бо Японії запевняє тривалий збут продукованих товарів, а Китаєві вможливлює доповнити японськими товарами браки своєї економії.

ГАВАЇ - „Aloha", це тут прийнятий привіт і прощання. Гавайські острови є вулканічного походження. Вони розкинені на Тихому океані, майже посередині між двома великими континентами Азії і Америки. Тепер вони є стейтом Америки з власною управою і власним обличчям. Американський капіталовклад є значний не лише в численних імпозантних і люксусових готелях, крамницях, ресторанах, клюбах, дорогах, але в способі поведінки.

Гонолюлю, що так гучно розреклямоване, і яке є мрією багатьох осіб, це головне місто Гаваїв. Це великий курорт, де з'їжджаються люди майже з усіх стейтів Америки. Заможні чоловіки їдуть, щоб там відпочити, а їхні жінки, щоб показати свої одяги й виставність. За ними тягнуться інші на довший чи коротший час, залежно від спроможности. Для одних Фльорида добра і найкраще місце відпочинку, іншим Гаваї більше до вподоби.

Коли будете в Гонолюлю, то використайте кожну прогулянку поза місто, де чудові краєвиди, спокійні купелі в океані, теплі ґейзери, тропічна рістня, а вулканічні скали створюють незабутні картини, що поширюють зацікавлення відвідувачів.

Однією з численних можливостей є тригодинна прогулянка кораблем до „Пірл Гарбор". Диктор голосником розповідає про прибережні особливості, а крім того докладно розказує про атаку японців на американську військову базу, дня 7-го грудня 1941 року. Ця атака коштувала американців великих втрат у кораблях, базах, а 3,067 чоловіків заплатило своїм життям. Відплатною акцією американців було скинення атомової бомби на Гірошиму. Жертвам Гарбору збудовано ориґінальний плаваючий пам'ятник „Арізона", де подано прізвища усіх поляглих, поміж ними і українські.

Зовсім інший характер має прогулянка до Культурного Центру Полінезії, де, за старанням і підтримкою мормонів, заорганізовано музей під відкритим небом із зразками будинків, практиками й виробами, прикладами культурних надбань, зразків мистецтва, заняттями усіх племен, які замешкають сусідні острови Полінезії: Самоа, Фіджі, Тагіті, Тонґа, Гаваї, Маорі, що собою представляють „Гавайську культуру".

Центр зорганізовано для вдержання здібних студентів — автохтонів в університеті, або стипендій для них, та плекання і піддержання їх національних культур. По закінченні університетських студій ті студенти вертаються до їхніх домів і продовжують працю над збереженням особливостей їх культур.

Незвичайно цікаво представлено покази в парку „Кодак гуля", що для всіх є безплатні й варта знайти час, щоб там бути.

(Кінець)

ПОДЯКА

Завдячуючи Божому Провидінню ми: Люба і Роман Раковські в дні 8-го червня 1979 р. обходили 50-ту річницю нашого подружнього життя.

З цієї нагоди відбувся дня 16-го червня родинний з'їзд у Ґлен Спей, Н. Й., який підготовили наші сини: Ігор і Ярополк та синові: Зіня і Муха.

На цьому місці складаємо їм, як рівнож усім присутним найщирішу подяку в звеличанні нашого родинного свята.

При цій нагоді присутні зложили на Патріярший Фонд:

Інж. Ю. і О. Охримовичі — $ 100.00, інж. Р. і Х. Литвини $ 60.00.

По $ 50.00 — Мґр Т. і Ю. Бак-Бойчуки, П. О. Бак-Бойчук, П-во О. і Х. Бак-Бойчуки, д-р М. Зарицький, д-р Б. Раковський, П. Я. Попель, П-во Б. і Г. Кандюки, інж. Р. і Л. Мельники, П-во М. і Л. Онуферки, П-во Г. і К. Полюги.

П. і М. Рейнарович — $ 40.00, П-во Л. і О. Зарицькі $ 30.00.

По $ 25.00 П-во А. і Т. Ґавурі, д-р І. Крамарчук, інж М. і Г. Раковські.

Разом: — $ 805 .00

На сиротинець у Бразилії:

Д-р Я. і. Х. Воєвідки — $ 100.00. П-і В. Данец — $ 50.00, П. Ю. Лопатинський — $ 50.00, П-і Н. Раковська — $ 30.00.

По $ 25.00 — П. Ю. Залізняк. П-во Ю. і В. Попель, мґр Ю. і О. Раковські, д-р І. і К. Раковські, П-ні Л. Бурачинська — $ 20.00.

Разом: — $ 350.00

Д-р Я. і Х. Раковські на українську школу отців Селезіян у Римі $ 100.00.

З НАГОДИ 50-ої РІЧНИЦІ ВІНЧАННЯ НАШИХ БАТЬКІВ

д-ра ТЕОДОСІЯ та ІРИНИ СЕНЬКІВСЬКИХ

складаємо 500 долярів
на Український Науковий Інститут
Гарвардського Університету

**ОСТАП і МАРТА
з СЕНЬКІВСЬКИХ
ТАРНАВСЬКІ**

Зустріч із пастором Вінсом у Чікаґо

До Чікаґо прибув нещодавно звільнений дисидент, а саме пастор Георгій Вінс; завітав, здається, вперше до якоїнебудь більшої організованої української громади. Це сталося за стараннями керівництва Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, а зокрема його активного голови, пастора Олекси Гарбузюка.

Субота і неділя, 26-го — 27-го травня були присвячені відвідинам пастора Вінса української баптистської громади, зустрічам з українськими й неукраїнськими діячами. Особливою несподіванкою цих відвідин пастора Г. Вінса було його привітання в українському католицькому соборі, свв. Володимира і Ольги, де він коротко побував в час Літургії, і де його вітала делеґація духовенства і мирян на чолі з настоятелем М. Бутринським. Відбулися також обидва дні моління в українській баптистській церкві. Про це вже дещо звітувала українська преса.

Обидва дні я перебував поза Чікаґо, і тому не зміг взяти участи в цих зустрічах. Проте, дуже бажав зустрінутися із пастором Вінсом, поговорити з ним, поставити ряд запитань. Взагалі, хотілося ближче пізнати цю людину, що довгі роки була символом релігійного опору християн в Україні і всьому Совєтському Союзі. Дякуючи прихильності керівників баптистської громади в Чікаґо, я мав нагоду наступного дня, 28-го травня побувати довше на вужчій зустрічі з пастором Вінсом.

У гостинному домі ревної баптистської родини п-ва Берез в Ельмгурсті зібралося понад 50 осіб, в тому кілька видатних діячів Американської Ради Баптистських Церков, що прибули здалека. Між ними були пастор Елдон Палс, президент цієї Ради, Роберт Віско, генеральний секретар, представники т.зв. реґулярної Баптистської асоціяції, відомий проповідник в Чікаґо, Лайонс, який також веде релігійну, телевізійну і радіову програму, та інші. З українських позамісцевих гостей були пастори з Бельгії, Торонто й представники Каліфорнії. Єдиними небаптистами в цій громаді були моя дружина і я. Час був проведений на розмовах, молитві і релігійних співах.

Прихильні господарі і організатори зустрічі — пастори Гарбузюк і Поліщук — дали мені можливість під час обіду сидіти біля пастора Вінса та з ним дещо довше розмовляти. І в приватних розмовах, і пізніше під час загального виступу гість з України багато чого розказав про релігійне життя в СССР і в Україні. Досі нам були не тільки невідомі окремі факти, але й нелегко нам це все було зрозуміти, маючи мале відношення до тамошніх умов життя, праці, а головно до духового наставлення віруючих під совєтським режимом. Усе це передав пастор Вінс своїми словами, інформацією, насвітленням, а головно своїм місійним наставленням, і служінням.

Коли пастор Вінс згадував, як він чотири роки жив на становищі нелеґальної особи, і не лише, що не скривався задля власного рятунку, але й ніс пораду, слово Боже різним людям і гуртам, плянував діяльність нелеґального керівництва Баптистської Церкви, то перед нами виринула постать ідейного, відданого і переконаного християнина, який не зломався і над яким була завжди Божа опіка. Навіть тоді, коли його арештовано і суджено вдруге, саме за цю нелегальну діяльність на становищі генерального секретаря Ради Християнських Євангельсько-Баптистських Церков, Боже благословення було з ним. Коли рух ініціятивників, тобто незалежної від совєтської контролі Баптистської Церкви, виник, то спочатку пастор Вінс представляв у Раді українських баптистів. Але коли його обрано генеральним секретарем, то цей пост зайняв інший пастор. Та він далі цікавився баптистськими громадами в Україні і дбав про їх потреби. Між іншим, його заходами нелеґальне видавництво „Християнин" надрукувало релігійний співанник українською мовою, як також „Новий Заповіт". Пастор Вінс зазначив, що значна частина баптистських громад в Україні вважає себе українськими, і в багатьох церквах відбуваються також проповіді по-українському. Зокрема ця тенденція зарисовувалась в останні роки. До справді високо патріотичних пасторів належить Борис Здоровець, якого й досі репресують.

Сам пастор Вінс пов'язує себе з Україною і шкодує, що не може вільно проповідувати і молитися по-українському. Вірить, що це йому скоро вдасться, він бо українську мову знає, лише не має вправи нею вільно користуватися. Ми це зауважили в розмовах. Пасторові Вінсові було не важко розмовляти по-українському про побутові речі, навіть його мова і вимова доволі кольоритні. Проте, коли мова йдеться про певні загальні, абстрактні поняття, про духові речі, він не має ще досвіду і засобу слів. Віримо, що йому прийде це швидко і він зможе обслуговувати своїх українських одновірців рідною мовою.

Зворушливим моментом зустрічі і довшого виступу Вінса були його ремінісценції про табір на Уралі і тугу за Україною. „Щоб це не виглядало, що я говорю Вам так, як сьогодні Ви бажали б від мене почути, то я скажу те, що я думав про нашу батьківщину ще тоді, коли був у неволі" — сказав пастор Вінс. Тоді він прочитав уривки своїх розважань і вірш, ним укладений в таборі, а потім на волі записаний, з єдиного його самвидавного твору, що попав на Захід ще перед другим арештом і тут появився кількома мовами. У цих думках про Україну, її міста і села, її людей, про „свою батьківщину" Вінс справді себе визнає сином нашої землі та її нарід уважає „своїм народом".

Увечері того ж дня був ще пастор Вінс гостем численної румунської баптистської громади на вечірньому молитовному зібранні. Його вітало кілька представників різних етнічних баптистських груп, а він сам виступив з довшим словом та відповідав на запити про стан релігії в СССР, зокрема говорив довше про молдавських християн баптистів. Він скрізь виразно підкреслював про баптистів українців і потребу релігійної свободи в Україні та інших країнах під атеїстичним режимом.

Сподіваємося, що пастор Георгій Вінс ще тісніше зв'яжеться з українською спільнотою, а українська громада в цьому йому і його родині допоможе!

В. Маркусь

Північна Корея не погоджується на переговори

Токіо. — Пресове аґенство комуністичної Північної Кореї подало до відома у вівторок, 10-го липня, що Міністерство закордонних справ цієї країни відкинуло пропозицію започаткувати переговори з представниками Південної Кореї й ЗСА в справі зменшення напруження та покращання відносин на цьому поділеному півострові. Цю пропозицію був видвигнув президент Джіммі Картер під час відвідин у Південній Кореї 1-го липня ц. р.

Міністерство закордонних справ Північної Кореї уважає, що будь-які розмови в справі об'єднання Північної і Південної Кореї повинні відбуватись виключно поміж представниками тих країн, без встрявання інших держав. Однак питання відтягнення американських військ з Південної Кореї та підписання мирового договору — це справа Північної Кореї і ЗСА, — твердить Міністерство закордонних справ Північної Кореї. Як відомо, Південна Корея не підписала договору про завішення зброї в 1953 році після закінчення корейської війни.

Заява Міністерства закордонних справ закінчується твердженням, що Північна Корея „залишає двері відчинені" для діялогу з представниками Південної Кореї й ЗСА.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ...

(Закінгення зі стор. 1)

кого Лікарського Товариства Північної Америки, Відділу Метрополії Ню Йорк, головою якого є д-р Мирослав Драґан, д-р Борис Зубок психіятр жидівського походження, що недавно прибув із Совєтського Союзу, виголосив цікаву доповідь про надуживання психіятрії для переслідування дисидентів.

Дуже успішним був показ моди, влаштований 72-им відділом Союзу Українок Америки дня 10-го червня ц. р., під час якого у вщерть виповненій залі дев'ять живих красунь-модельок показало понад п'ятдесят весняних і осінніх жіночих строїв, проєктованих Роксоляною Шегедин.

Тому, що від програмової комісії ніякі проєкти майбутніх імпрез не вплинули до затвердження директорами, цю справу перенесено на наступне засідання. Потверджено тільки рішення попереднього засідання (1-го червня ц. р.) про відступлення приміщень Інституту на мистецьку виставку, що має відбутись у жовтні ц. р. в рамках „Тижня Слов'янських Культур".

Д-р Р. Сочинський представив нових членів комісії громадських зв'язків, а саме: інж. Богдана Бойчука й інж. Юрія Тарнавського, сучасних українських поетів, яких присутні на засіданні директори одноголосно затвердили.

Варто згадати про те, що окрема комісія вже від початку червня переводить інвентуру майна Українського Інституту Америки (книжки, архівні матеріяли, мистецькі твори, музейні експонати, умеблювання тощо), яку сподівається закінчити ще перед річними Загальними Зборами членів УІА, які мають відбутися 19-го жовтня 1979 р.

Помер Августин Домбровський

У Львові 24-го травня ц. р. помер на 98-му році життя бл. п. Августин Домбровський. Покійний був діячем професійної організації народних учителів „Взаємна Поміч Українського Учительства" та редактором його органу, місячника „Учительське Слово". Домбровський був автором двох букварів, з яких один призначений для дорослих неписьменних.

Дружина Покійного, Марія, відома поетка і дитяча письменниця, її літературний псевдонім Марійка Підгірянка. Вона померла в 1963 році.

А. В.

Ділимося сумною вісткою, що з Волі Всевишнього, в середу, 18 липня 1979 року в Ню Йорку відійшла у кращий світ наша Найдорожча Мама і Бабуся

сл. п.

РОЗАЛІЯ ТУРЧИН

(з дому САВУЩАК)

ПАРАСТАС — в п'ятницю, 20-го липня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу 21-го липня о год. 9:30 рано з церкви св. Юра на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:

сини — СТЕПАН і ГРИГОРІЙ з Родинами.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями та Знайомими, що дня 3-го липня 1979 р., відійшов у Вічність в Клівленді, наш незабутній та незаступний МУЖ, БАТЬКО, ДІДО та БРАТ

бл. п.

ОМЕЛЯН МАКОГІН

Похорон відслужено в Клівленді, 6-го липня 1979 р. в українській католицькій церкві св. Покрови.

дружина — ОКСАНА
доні — ДІЯНА
та ХРИСТЯ ВІЛЛЯМС з мужем та сином
син — ЮРІЙ
сестра — МАРІЯ з мужем та синами
сестра — ОЛЬГА з Родиною

ПОДЯКА

бл. п. МИХАЙЛО КІТ

помер 8-го червня 1979 року в Озон Парк, Н. Й. Покійний народився в селі Новий Двір, повіт Сокаль в 1896 р. і був довголітнім рекордовим секретарем 158 Відділу УНСоюзу в Бруклині.

Дружина Марія з Баюр Кіт померла 23-го серпня 1967 р.

Найщирішу подяку складаємо всім за Служби Божі, за відвідини в похоронному заведенню, Т-ву Б. Хмельницького, Укр. Національного Дому в Бруклині за квіти, тим, що віддали останню шану участю в похороні.

Найсердечніша подяка Високопреподобним от. цям: о. Ю. Бінькайському і о. Л. Мудрому за похоронні відправи в церкві св. Духа в Бруклині і на цвинтарі.

Рівнож складаємо щиру подяку Л. Рейнаровичеві за спів під час похорону і Е. Рибіцькому за прощальне слово.

Вкінці дякуємо п. Сенькові — дир. похоронного заведення, за дуже щире та дбайливе переведення похоронів.

Нехай Милостивий Господь винагородить усіх стократно за їх добре серце.

донька і зять — АННА і СТЕФАН БЕРЧУК
внуки — ЛАВРЕНТІЙ НЕБЕСНИЙ
і СТЕФАН БЕРЧУК

Ділюся сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що по довгій недузі, 12-го червня 1979 р. на 72 році життя відійшов у Вічність

бл. п.

д-р ВАСИЛЬ ДРАҐАН

Похорон відбувся 16 червня в Лодзі, Польща.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ, 23 ЛИПНЯ

в год. 8-ій рано відправляться БОГОСЛУЖЕННЯ в СТЕМФОРДІ, ГАНТЕРІ і ЛОДЗІ

Горем прибиті:

дружина — ЯНІНА
сини — МИРОСЛАВ і РОМУАЛЬД
брат — ЯРОСЛАВ
Рідня в Україні і Америці

Округи УНСоюзу Стейту Ню Джерзі
Нюарку, Джерзі Ситі, Пассейку
і Перт Амбою

влаштовують

в неділю, 19-го серпня 1978 року,
година 12-та дня
в Українському Селі, Бавнд Брук, Н. Дж.

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УНСОЮЗУ

*До участи запрошується
все Українське Громадянство
та Членів-Союзовців
усіх довколишніх місцевостей
стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку
й Пенсильвенії*

Кобзарські табори 1979 року

Від 12-го до 26-го травня ц. р. відбулося турне Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка по більших містах Східньої Америки й Канади. Своєю концертовою поїздкою Капеля відзначила подвійний ювілей: 60-ліття свого існування та 30-ліття свого перебування на американському континенті.

Присутні на концертах погодяться, що Капеля влаштувала собі добрі „уродини", зокрема, зробивши сильне і приємне враження не тільки своєю програмою, а і своїм складом. Ряди бандуристів були заповнені молодими людьми. Після кожного концерту чути було питання: „Звідкіля взялася ця молодь?"

Відмолодження Капелі та зростаюче зацікавлення бандурою серед української молоді не випадкове. Більше ніж десять років працює при Капелі референтура молодечих кадрів бандуристів, яка взяла на себе обов'язок не тільки вишукувати нових членів для Капелі, а і розповсюджувати бандуру серед української молоді та викликати у неї любов до кобзарського мистецтва.

Найважливіша,найбільш корисна частина цієї роботи — це літні кобзарські табори для молоді, які відбуваються під патронатом Капелі вже від 1968 року в різних місцевостях Америки й Канади. Бандуристи-капеляни, включно із мистецьким керівником Григорієм Китастим, засукали рукава і кинулись до праці з молодими бандуристами і бандуристками.

Мета кобзарських таборів — дати курсантам можливість перебути два тижні в оточенні бандури, кобзарського мистецтва та української пісні. Програма таборів поступово розвивалася та пристосовувалася до потреб як найбільш заавансованих бандуристів, так і наймолодших початківців. Для навчання на бандурі курсантів розділяється на менші групи, відповідно до рівня їхніх знань і досягнень, і кожній групі (переважно 8-12 осіб) призначається інструктора, який керує гуртовими заняттями та має нагоду, за потребою, займатися з учнями індивідуально. Але заняття на бандурі — це тільки частина програми такого табору, хоча (спитайте колишнього курсанта) занять буває досить, на деяких таборах по 5-6 годин на день.

Дуже важлива частина програми кобзарського табору є навчання ансамблевого виконування. До цього включається не тільки вмілість ансамблевої гри, але також і хоровий спів, бо кобзар мусить уміти і грати і співати. В кожній табоpовій хоровій програмі знаходиться час і на розваговий спів та гутірки на кобзарські чи музичні теми.

Цього літа відбуватимуться чотири кобзарські табори: Головний табір буде від 12-го до 26-го серпня у новій околиці в Західній Пенсильванії, на оселі „Всіх Святих", недавно придбаній Українською Православною Лігою, де фізичні умови дуже сприятливі для музичного табору. До цього табору призначено найбільший інструкторський склад — 10 інструкторів (всі члени УКБ ім. Т. Шевченка), включно із самим маестром Григорієм Китастим. Табір також відвідають голова Капелі Петро Гончаренко і соліст Капелі та концертової сцени Михайло Мінський, який буде займатися програмою співу.

Використовуючи досвід попередніх таборів, на численних нарадах інструкторів вироблена повна, досконала програма. До більшої міри, ніж на попередніх таборах, у цьогорічній програмі знайдуть місце різноманітні виклади про історію і традиції кобзарства, про українську народну і концертову музику та загальномузичні теми. В програмі намічено 4-5 годин гуртових і індивідуальних лекцій на бандурі та хоровий спів.

Крім цього табору в Пенсильванії, в порозумінні з Капелею, відбудуться ще табори: від 9-го до 18-го липня в Саскатуні, від 5-го до 18-го серпня в Сперров Бічі на північ від Торонта і від 12-го до 26-го серпня не оселі ОДУМ ув Аккорді, Ню Йорк.

Капеля вкладає великі зусилля у цьогорічні кобзарські табори, такі бо табори більш ніж оправдали себе протягом останніх десяти років. „Ми переконалися, — каже референт кадрів Петро Китастий, — що користь двох тижнів інтенсивних вправ під постійним наглядом інструктора дорівнює користі цілого року нормальмих лекцій приватно чи в ансамблі". Розвиваючи нове покоління бандуристів, кобзарські табори роблять велику прислугу нашому музичному життю. Кожний із теперішніх молодих музикантів Капелі — це „Ветеран" або таборів, або молодечих ансамблів, яким Капеля всебічно допомагає. Курсанти, повертаючись додому, включаються у працю місцевих ансамблів із своїм новопридбаним знанням, із свіжим репертуаром.

Але найважливіше це те, що в таборах і в ансамблях заряджується ентузіязмом до бандури і кобзарства всезростаюче число молоді, яке забезпечить наш інструмент у майбутньому не тільки виконавцями, а і вибагливими, зацікавленими слухачами.

Петро Гончаренко

За додатковими інформаціями можна звернутися до Bandura Workshop c/o Ihor Mahlay 4403 Tamarack Drive Parma, Ohio 44134 (216) 843-8353.

Увага, майбутній історику!

Проминуло три роки, від часу, коли вийшла в світ монументальна праця нашого видатного письменника Уласа Самчука під назвою „Живі струни". Праця досить об'ємиста — на 466 сторінок, що складається з дев'яти розділів: „Музика віщих", „Імперіюм кобзи", „Початки бандури", „Врем'я видющих", „Бандура в Европі", „За морем, за океаном", „На схід від Европи", „Від Полтави до Детройту" і „Додаток". Але до цього часу в нашій пресі не появилося за ці минулі три роки розгорненої фахової рецензії на цю непроминальну працю і про цю безсмертну кобзарську одиницю-ансамбль капелі бандуристів ім. Т. Шевченка.

Були лише оголошення в газетах та деяких журналах, що сповіщали про появу такої праці. Хоч і маємо серед нашої еміграції досить солідних музикологів і музикознавців, які часто виписують захоплюючі рецензії на виступи тутешніх „майстрів" співу чи гри на окремих музичних інструментах, хоча ті „майстри" іноді ледве вилізли з пелюшок, але їх уже величається „знаними", „неперевершеними", „знаменитими" і недосяжними „геніями" співочо-музичного мистецтва, а про згадану працю — ані словечка.

Тож, не вважаючи себе ані музикознавцем, ані мистецтвознавцем, а просто звичайним смертним слухачем музики, хочеться хоча частково заповнити цю прогалину та згадати цю велику працю Уласа Самчука про історію нашої славної капелі бандуристів ім. Т. Шевченка, яку перевіз її керівник за допомогою ЗУДАК-у, зокрема д-ра Романа Смука, через бурхливі хвилі Атлантику і заякорив на землі Вашінґтона.

Книжка „Живі струни" містить в собі славну історію українського кобзарства від сивої давнини аж до наших днів. Автор цієї знаменитої праці протягом кількох років збирав зернинку по зернинці, крихту по крихті зародження і розвиток золотих перлин нашого найстаршого і найславнішого національного музичного мистецтва-кобзарства, у висліді чого появилася ця цінна праця.

Цілком слушно у передмові до книжки говориться: „Історія її (капелі) як цілости, як носія ідейної місії- бурхлива, часто драматична, інколи трагічна. Доба революції, втрата державної незалежности, перехід (1924 року) на позиції радянської дійсности, мрякобісна доба Сталіна і, нарешті, Друга світова війна з її апокаліптичними діями, наслідком яких капелю змушено прийняти статускво емігранта разом зі сотнями тисяч інших національно і інтелектуально вартісних громадян землі української".

До визначення історії капелі словами „драматична і трагічна" хочеться додати ще й епітет „героїчна". Хіба ж це не героїзм пройти такий далекий шлях — від Києва і до Детройту. При тому шлях, не устелений пахучими рожами і м'якими перськими килимами, а шлях, суцільно устелений терновими колючками і непрохідними колодами.

Тож треба було Капелі мати Геркулесову силу, терпіння і витримку святого Фрасіска з Ассізу, щоб перебороти всі ті труднощі і не тільки зберегти славну кобзарську мистецьку одиницю і до наших днів, але й поширити її, влити в неї живий молодечий струмінь на місце природно вибулих ветеранів капелі та й сьогодні з великим тріюмфом маршувати по українських поселеннях вільного світу.

А воно не є таємницею, що капеля прибула на землю Вашінгтона не до очікуваних на них пишних американських палаців, не до устаткованих музичних студій, де б вони могли продовжувати вправляти та удосконалювати своє кобзарське мистецтво, а до столиці світової Фордівської індустрії, де свої музичні пальці поклали не на золоті струни бандур, а на тверду Фордівську сталь, де не одному бандуристові було відтято пальці, а дещо пізніше й на сучкуваті дошки будівельного матеріялу.

Одначе капеляни, як і їхній керівник — Григорій Трохимович, не розгубилися на тій тяжкій фізичній праці, не залишили золотих струн кобзи, а навіть своїми пальцями, з надавленими пухирями, продовжували ніжно голубити струни своїх улюблених кобз. Вони не тільки не розгубили придбаного в Києві кобзарського мистецтва, а збагачували і вдосконалювали його далі. А їхній керівник — Григорій Трохимович Китастий за всіх умов і в проміжках між фізичною працею творив нові композиції, нові мелодії, нанизував своє творче надхнення на шовкові шнурочки, щоб нести і в заокеанському світі славу своєї коханої кобзи. Він не обмежувався працею тільки серед своїх капелян, а щедро розсівав це мистецтво по українських скупченнях Америки й Канади. У висліді його наполегливої і копіткої праці немає такого більшого українського скупчення в Америці й Канаді, де б буйно не розрослися молодечі ансамблі бандуристів, де б у концертових залях не бреніли золоті струни бандур під управними молодечими пальцями. Капеля бандуристів увійде в історію нашої еміграції як щедрий сівач кобзарського мистецтва.

Недавно детройтська українська громада величаво, хоч і скормно, відзначала 70-річний ювілей Григорія Трохимовича Китастого. А це значить, друже і брате Грицю, що ти вже розміняв восьмий десяток, здавалося б, що вже час спокійно сісти за мемуари, а ти й сьогодні не знаходиш спокою, ти й сьогодні, неначе той сокіл, шукаєш бурі, так ніби в тій бурі знаходиш спокій, — ти й сьогодні маршуєш зі своєю капелою по західньому світі, так ніби в тій бурі ти знаходиш притаманний твоїй енергійній вдачі спокій.

А що ж, друже, за все це ти мав від громади? Хотілося думати, що на твоєму семидесятирічному ювілеї хтось скаже тепле слово. Однак, на жаль, скупа на слова признання українська спільнота. Спасибі хоч детройтській громаді, що вона все ж таки, хоч скромно, але відзначила твій ювілей.

Закінчуючи свою нефахову згадку про книжку „Живі струни", хочеться побажати головному героєві цього монументального твору Григорію Трохимовичу Китастому та всім кобзарям довгого музичного лету у піднебессі нашого національного мистецтва і своїм дужим кобзарським летом ще довго вписувати незабутні сторінки і в розвиток і популяризацію української культури в заокеанському світі.Хочемо вірити,що майбутній історик,коли досліджуватиме культурні надбання української еміграції,що прибула за океан по Другій світовій війні, то не промине на своїх сторінках колосального розвитку кобзарського мистецтва в діяспорі, яке так щедро розсіяли ветерани капелі на цьому континенті. А добрим джерелом для майбутнього історика буде знаменита праця Уласа Самчука під назвою „Живі струни".

Тож сердечно рекомендуємо кожній культурній людині прочитати цей чудовий твір, щоб збагнути тяжкий, але славний тріюмфальний шлях капелі бандуристів від Києва до Вашінгтона!

Ю. Степовий

САЛТ II: ЗА ЧИ ПРОТИ?

(Закінчення зі стор. 2)

го потенціялу на терені Европи змінилась останніми часами. Проти европейських ракет совєти виставили нині нові, дуже модерні і прецизні „SS 20". Кожна „SS 20" мати-ракета має по дві доні (MIRW). Ці супермодерні ракети могли б легко зліквідувати „европейські" ракети перед атакою конвенційними силами і тим поставили б ЗСА перед дилемою: зачати своїми далекосяжними ракетами світову війну і певну загладу світу, або воювати, як колись — конвенційними збройними силами — танками, літаками, артилерією...

САЛТ II тільки дуже легко торкнувся проблеми нуклеарної оборони Західньої Европи, яку то проблему в політичній літературі називається „сірим" тереном. САЛТ II згадує нуклеарну зброю „середнього засягу" тільки тоді, коли є зброєю „далекого" чи „середнього" засягу. Говорилось про „крилаті ракети" — „cruise missiles" і ЗСА погодились із тим, що на протязі 3-ох літ ті, так догідні для Заходу ракети не будуть мати більшого засягу, чим 600 км. враховуватись, отже, будуть до „тактичної", а не стратегічної нуклеарної зброї. Тими крилатими ракетами не можна б в разі конфлікту досягти ворога на терені СССР. Вони, правда, повільні, але їх продукція релятивно дуже дешева. Їм узяло б декілька годин долетіти до цілей на терені СССР, але їх важче викрити радаром, і вони відплатились би Совєтському Союзові за атаку з цілою певністю. Стає щораз то яснішою справою, що для безпеки Західньої Европи перед можливою совєтською атакою, треба було б, щоб рішення стосовно її оборони не було вповні узалежнене від Вашінґтону; щоб Европа мала власні нуклеарні сили, якими могла б тільки загрожувати, але здійснити погрозу атакою об'єктів на обширі СССР. Стаціонованими нині в Европі ракетами можна обстрілювати тільки периферії СССР. Питання оборонних сил Европи в САЛТ II переговорах не торкали, вважаючи, що це питання має рішати Віденська конференція про „Mutual and Balanced Force Reduction" (Взаємне і Збалянсоване Обмеження Зброєнь"); відомо, що ця конференція, як усі зі східнім бльоком, застрягла на мертвій точці. У САЛТ II переговорах проблему оборони Західньої Европи зумисне ігноровано, щоб це не захитало основної проблеми — нуклерної безпеки двох надпотуг. Говорилось про ужиття для оборони Західньої Европи невтронної бомби, але мабуть самі західні лідери дійшли до переконання, що радіяція цієї бомби не перебирала б між ворогом і своїм, і в густо заселеній Европі була б такою ж непридатною зброєю, як були колись ґази.

Не можна позбутись враження, що САЛТ II договір наче б не враховував небезпеки з боку СССР, яка є найбільш реальною, а те, що совєтська атака на Німеччину більше правдоподібна як театр збройної конфронтації між Заходом і Сходом, як пряма атака на ЗСА. А тим часом Захід тратить щораз більше довір'я у бойову готовість ЗСА та здатність виповнювати договірні зобов'язання. Зокрема після в'єтнамської поразки Захід сумнівається, що уряд ЗСА беручи до уваги щораз більшу нехіть американського народу до воєнних конфронтацій, як теж послаблення економічного потенціялу, зумів би діяти рішуче і здетерміновано на випадок, коли б совєти відважились погрозами випробувати ту наснагу і стійкість ЗСА, атакуючи Німеччину.

У пресі і в дискусії над САЛТ II натякається дещо на ту відповідальність ЗСА за долю Західньої Европи. Але є певним, що Европа була б далеко безпечніша за свою долю, коли б у нуклеарну добу не мусіла ховатись під американську „нуклеарну парасолю". Правда під тою ж „парасолею" приховується нині і Японія, але, мабуть, Японії легше б оборонитись перед кремлівською аґресією, чим Европі.

Про САЛТ II списано вже томи. Деталі договору скомпліковані. Тільки може найкращі знавці в Пентаґоні мають сяк-так достаточні інформації, щоб видати рішення „за" чи „проти" того договору. Хоча я дещо студіював це питання, не вважаю себе компетентним виявити опінію що корисніше для ЗСА, для миру в світі, для спасіння людства перед маривом нуклеарної заглади, а врешті, що в нашому національному інтересі, коли цей договір стане правосильним, чи щоб він був, чи щоб ніколи не заіснував. Склонююся до думки, що з уваги на макабричний характер нуклеарної зброї, краще, щоб головні посідачі тієї зброї були в постійному зв'язку зі собою і мали сяку-таку взаємну над собою контролю.

Не боюсь того, що совєти можуть придбати більше, чи кращої якости ракет. Маю довір'я до американської технології і певен, що совєти нас технічно не випередять, ні не поб'ють. Я побоююсь не технічних недостач Заходу; небезпека не в матеріяльній площині, а духовій. У смертельній грі між Сходом і Заходом Безпека Заходу не в можливій вищості совєтської зброї, в психологічній площині. Мільярди видані, а ЗСА і СССР на конструкцію усіх тих софістикованих ракет пішли не на те, щоб їх ужити, а щоб ними психічно поконати противника — застрашити. Це насправді гра в рулетку. Побідить у ній та сторона, яка виявиться відпорнішою і виявить таку рішучість боронитись, що друга сторона не поважиться виставити противника на реальну пробу.

А після В'єтнаму і Вотерґейту є серйозні побоювання щодо відпорности і наснаги Заходу. Те, що твориться по школах в ЗСА, та на вулицях, безідейність молодого покоління, його непатріотизм, розгуканість та недостача духа жертвенности і розуміння ваги моральних вартостей — тривожить декого більше як те, чи СССР має більше та кращої якости ракети.

У конфронтації між Сходом і Заходом вирішить не той, хто зуміє піднести у стратосфери важчі ракети, а чий дух піднесеться вище. Вислід у перемозі духових вартостей. Договір САЛТ II можна підписати — це не істотне. Але Америці треба більш зосередитись на будові ракет духових глибин. Це дуже занедбане поле.

(Кінець)

У Лос Анджелесі відзначено 35-річчя АБН

Заходами новоствореного Відділу АБН, в квітні ц.р., у Лос Анджелесі, Каліфорнія, у залі Українського Культурного Осередку, відзначено 35-річчя оснування Антибольшевицького Бльоку Народів.

Імпрезу відкрив секретар Відділу інж. Б. Бучинський, коротко поінформувавши по-українськи та по-англійськи, про оснування та напрямні АБН-у. Він рівнож привітав українське священство, представників інших національностей та українських організацій.

Мистецьку частину розпочато американським гимном, що його відограв на фортепіяні Р. Василин. Змістовні доповіді про оснування і завдання АБН-у виголосили англійською мовою В. Пенкаль, та — українською Л. Василин. Обидві доповідачки молоді студентки університетів підкреслювали важливість об'єднання усіх поневолених Москвою народів у спільній боротьбі за визволення.

У світ клясичної музики переніс присутніх Р. Василин, який виконав на фортепіяні такі композиції; „Джелес лавер" Вілліямса, „Дівчата з Кандіс" Делебесе, та „Концерто" Шумана.

Наступну точку виконали литовці. Солістка С. Паутініс відспівала ряд пісень при акомпаньяменті скрипака Р. Мітласа, та фортепіяна.

Український танцювальний гурток у складі Гринди, Цапа, Кімака, Хіча, та Бісича виконали танок „Запорожець", який присутні наґородили рясними оплесками.

Програму завершив виступ мішаного хору „Кобзар" під диригентурою о. С. Галика, що заступав перешкодженого недугою довголітнього диригента маестра В. Божика. Хор „Кобзар" уже на протязі довгих років своїми високомистецькими виступами звеличує наші свята, та імпрези. Він має велику ціну та пошану в нашій громаді. Могутньо пролунали пісні; „Учітеся брати мої" муз. Котка, „Кантата" слова Малицької муз. Стеценка, „Слава Україні" слова Г. Чупринки муз. Гайворонського, та „Живи Україно" Олеся. Український національний гимн у супроводі хору відспівали всі присутні.

Святочне прибрання сцени виконав Іван Якимів.

Голова місцевого Відділу АБН-у інж. Блищак, подякував всім виконавцям програми та представникам інших поневолених народів за участь у відзначенні 35-річчя АБН.

Богдан Бучинський